

METODOLOGIA DE ESTIMARE A COSTURILOR PENTRU CONDIȚIILE MATERIALE DE PRIMIRE ACORDATE SOLICITANȚILOR DE AZIL

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de estimarea costurilor pentru condițiile materiale de primire acordate solicitanților de azil (în continuare - *Metodologie*) reglementează modul de estimare a costurilor aferente condițiilor materiale de primire acordate solicitanților de azil de către Inspectoratul General pentru Migrațiune (în continuare - *costuri*), conform competenței acestuia stabilite prin Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.

2. Prezenta Metodologie stabilește:

- a) structura costurilor și a cheltuielilor pentru asigurarea condițiilor materiale de primire acordate solicitanților de azil;
- b) modul de calculare și ajustare a costurilor.

3. În procesul de estimare a costurilor aferente condițiilor materiale de primire, solicitanților de azil li se asigură hrană, îmbrăcăminte și alte cheltuieli, reprezentând inclusiv cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, cheltuieli cu produse de igienă personală.

4. Mecanismul aplicat la determinarea și reglementarea costurilor are la bază următoarele principii:

1) Transparența metodologiei: estimarea costurilor se bazează pe o metodologie clară, accesibilă publicului și documentată în mod riguros. Descrie explicit ipotezele utilizate, sursele de date, modul de calcul și eventualele marje de eroare;

2) Dezagregarea costurilor: costurile aferente condițiilor materiale de primire acordate solicitanților de azil sunt detaliate cât mai granular posibil:

a) pe categorii de cheltuieli (hrană, îmbrăcăminte și alte cheltuieli, reprezentând cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, cheltuieli cu produse de igienă personală etc.);

b) pe tipuri de beneficiari (adulți, copii, femei însărcinate, persoane cu dizabilități sau familii), având în vedere nevoile diferențiate ale acestora;

3) Ajustarea costurilor: includerea unui mecanism automat și periodic de actualizare a lor utilizând indicatori oficiali precum indicele prețurilor de consum și actualizările coșului minim de consum;

4) Alinierea cheltuielilor la un standard de trai decent: nivelul cheltuielilor estimat per beneficiar va asigura un trai decent, în conformitate cu principiile demnității umane și standardele internaționale în materie de protecție a refugiaților. Valorile de referință utilizate pentru estimarea costurilor vor fi cel puțin comparabile cu minimul național de existență.

5. Costurile pentru condițiile materiale de primire acordate solicitanților de azil se calculează în baza datelor solicitate de la Biroul Național de Statistică, detaliate și dezagregate pe trimestre, atât pentru coșul alimentar, cât și pentru coșul non-alimentar. Costurile sunt elaborate potrivit regulilor și principiilor prevăzute în prezenta Metodologie și sunt prezentate spre aprobare Guvernului, în modul stabilit de legislație.

II. STRUCTURA COSTURILOR ȘI CHELTUIELILOR PENTRU CONDIȚIILE MATERIALE DE PRIMIRE ACORDATE SOLICITANȚILOR DE AZIL

5. În procesul de estimare a costurilor drept bază de referință se utilizează structura coșului de consum prevăzută în cadrul normativ privind minimul de existență, dezvoltat conform Legii nr. 152/2012 cu privire la minimul de existență și a Hotărârii Guvernului nr. 285/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a mărimii minimului de existență. Estimările se realizează pe fiecare categorie de beneficiar, cu ajustări necesare în funcție de statutul special al acestora, respectiv faptul că se află într-un regim temporar de cazare în centrul de cazare.

6. La calcularea costurilor se țin cont de toate categoriile de beneficiari inclusiv cei care se încadrează în categoria persoanelor cu necesități speciale potrivit art. 3 din Legea nr. 270/2008.

Pentru unele categorii precum copiii sau persoanele în vârstă se folosesc valorile minimului de existență calculate în baza Legii nr. 152/2012, conform căreia coșul de consum pentru aceste categorii include componente adaptate nevoilor fiziologice și nivelului de trai minim acceptabil. Pentru categoriile precum persoanele cu dizabilități, victime ale traficului de ființe umane, persoane cu dizabilități psihosociale și intelectuale, persoane cu tulburări mintale și de comportament, precum și persoane care au fost supuse torturii, violului sau altor forme grave de violență psihologică, psihică sau sexuală, victime ale violenței în familie calculele privind valorile minimului de existență se completează cu costuri legate de îngrijire personală, servicii de asistență psihologică și sprijin individualizat, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 520/2006 privind aprobarea

Normelor de cheltuieli în bani pentru întreținerea persoanelor cazate în instituțiile sociale.

Calcululele se vor face în baza mediei anuale a valorilor trimestriale.

Structura costurilor pentru acordarea condițiilor materiale de primire solicitanților de azil cuprinde:

1) costurile pentru coșul alimentar – costurile se realizează pe fiecare categorie de beneficiar, cu ajustările necesare în funcție de statutul special al acestora, cu asigurarea unui aport optim de calorii și nutrienți esențiali pentru menținerea sănătății indiferent de statutul social sau condițiile de cazare ale beneficiarului;

2) costurile pentru coșul non-alimentar – îmbrăcăminte, alte cheltuieli care reprezintă cheltuieli cu transportul local, servicii culturale, cheltuieli cu produse de igienă personală.

7. Costurile pentru coșul alimentar – structura și valoarea coșului alimentar se preia, fără modificări, din cadrul normativ privind minimul de existență calculat conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 285/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a mărimii minimului de existență, care este elaborat pe baza necesităților fiziologice minime, determinate conform normelor nutriționale ale Ministerului Sănătății și Organizației Mondiale a Sănătății.

8. Costurile pentru coșul non-alimentar – structura și valoarea coșului non-alimentar se ajustează din considerentul că nu toate componentele sunt aplicabile pentru persoanele cazate în centrul de cazare. Versiunea revizuită a coșului non-alimentar este structurată pe principalele categorii de produse: îmbrăcăminte, încălțăminte, articole de igienă, servicii și bunuri de uz general. Costurile vor fi actualizate în baza Ghidului metodologic care va conține instrucțiuni detaliate privind actualizarea costurilor și utilizarea datelor statistice relevante, aprobat prin ordinul ministrului afacerilor interne.

III. MODUL DE CALCULARE A COSTURILOR INDIVIDUALE PENTRU FIECARE CATEGORIE DE SOLICITANT

9. Costul total individual pentru un solicitant de azil este suma dintre coșul alimentar și coșul non-alimentar. Costul individual este estimat separat pentru fiecare categorie de solicitant de azil, sub forma unei valori medii lunare, calculat în conformitate cu următoarea formulă:

$\text{Cost_mediu_individual}_i = \text{Cost_mediu_alimentar}_i + \text{Cost_mediu_non-}$
 alimentar_i

unde:

$Cost_mediu_individual_i$ – costul mediu lunar estimat, pentru anul de referință, aferent unui solicitant de azil din categoria i .

i – desemnează categoria specifică de solicitanți de azil și include:

- copii (cu dezagregări pe grupe de vârstă: 0–1 an, 1–7 ani, 7–18 ani),
- femei gravide,
- persoane cu dizabilități,
- victime ale traficului de ființe umane,
- persoane cu dizabilități psihosociale și intelectuale,
- familii monoparentale cu copii,
- persoane care au atins vârsta de pensionare conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii,
- bărbați și femei adulți.

$Cost_mediu_alimentar_i$ - reprezintă costul mediu lunar al coșului alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i .

$Cost_mediu_non-alimentar_i$ - reprezintă costul mediu lunar al coșului non-alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i .

10. Pentru ajustarea coșului de consum non-alimentar se determină ponderea cheltuielilor aferente articolelor relevante pentru solicitanții de azil în totalul articolelor din coșul non-alimentar estimat de către BNS.

Această pondere care se menține relativ constantă în ultimii trei ani – aproximativ 57% - se aplică valorilor furnizate de către Biroul Național de Statistică pentru componenta nealimentară a coșului de consum, pentru fiecare categorie de beneficiar:

$Cost_mediu_non-alimentar_ajustat_i = Cost_mediu_non-alimentar_i \times$
 $Pondere_articole_relevante$

unde:

$Cost_mediu_non-alimentar_ajustat_i$ - reprezintă costul mediu lunar al coșului non-alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i , ajustat în funcție de necesitățile specifice ale persoanei aflate în regim temporar de cazare într-un centru de primire.

i – desemnează categoria specifică de solicitanți de azil și include:

- copii (cu dezagregări pe grupe de vârstă: 0–1 an, 1–7 ani, 7–18 ani),
- femei gravide,
- persoane cu dizabilități,
- victime ale traficului de ființe umane,
- persoane cu dizabilități psihosociale și intelectuale,
- familii monoparentale cu copii,

- persoane care au atins vârsta de pensionare conform Legii nr. 156/1998,

- bărbați și femei adulți.

$Cost_mediu_non-alimentar_i$ - reprezintă costul mediu lunar al coșului non-alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i în baza datelor livrate de BNS.

$Pondere_articole_relevante = 0.57$ (reprezintă ponderea articolelor de consum și servicii relevante pentru solicitanții de azil aflați în regim temporar de cazare într-un centru de primire în totalul coșului non-alimentar de consum estimat de BNS).

11. Valoarea medie anuală pentru coșul non-alimentar și cel alimentar se calculează conform mediei aritmetice a celor patru valori trimestriale pentru un solicitant de azil din categoria i , corespunzătoare fiecărui trimestru al anului de referință. Valoarea medie anuală este costul mediu lunar în anul de referință pentru fiecare categorie de solicitant de azil:

$$Valoare_anuală = \frac{1}{4} \sum_{i=1}^4 Valoare_trimestrială_i$$

12. Costul mediu individual pentru un solicitant de azil într-un an de referință este suma dintre coșul alimentar și coșul non-alimentar ajustat:

$Cost_mediu_individual_i = Cost_mediu_alimentar_i + Cost_mediu_non-alimentar_ajustat_i$

unde:

$Cost_mediu_individual_i$ – costul mediu lunar estimat, pentru anul de referință, aferent unui solicitant de azil din categoria i .

$Cost_mediu_alimentar_i$ – reprezintă costul mediu lunar al coșului alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i .

$Cost_mediu_non-alimentar_ajustat_i$ - reprezintă costul mediu lunar al coșului non-alimentar de consum, estimat pentru anul de referință, pentru un solicitant de azil din categoria i , ajustat în funcție de necesitățile specifice ale persoanei aflate în regim temporar de cazare într-un centru de primire.

13. Pentru categoriile precum persoanele cu dizabilități, calculele privind valorile minimului de existență se calculează în baza formulei:

$Cost_mediu_dizabilități_i = (Alimente_zi_i + Medicamente_zi_i) \times 30 + (\text{Îmbrăcăminte_1an}_i) / 6 + (Igienă_an_i + Literatură_an_i) / 12$

unde:

$Cost_mediu_dizabilități_i$ – costul mediu lunar estimat pentru solicitanții de azil cu dizabilități fizice din categoria i .

Alimente_zi - valoarea zilnică pentru produse alimentare.

Medicamente_zi - valoarea zilnică pentru medicamente și materiale de pansament.

Îmbrăcăminte_lan - valoarea cheltuielilor anuale pentru îmbrăcăminte, încălțăminte și inventar moale (valoarea cu frecvența „o dată la 1 an”). Valoarea anuală este împărțită la 6 luni și nu la 12, să acopere perioada efectivă de ședere a solicitantului de azil.

Igienă_an, *Literatură_an* - cheltuieli anuale pentru produse igienico-sanitare, respectiv jocuri, jucării și/sau literatură.

i – desemnează categoria specifică de solicitanți de azil cu dizabilități fizice și include:

- Copii până la 7 ani,
- Copii de la 7 până la 18 ani,
- Adulți.

IV. ESTIMAREA ȘI AJUSTAREA COSTURILOR TOTALE LA NIVELUL BUGETULUI DE STAT

14. Estimarea costurilor totale pentru condițiile materiale de primire acordate solicitanților de azil constă în actualizarea valorilor unitare, calculate pentru anul de referință, în funcție de indicele prețului de consum. Prin aplicarea inflației, se estimează cât ar valora acel cost într-o perioadă viitoare, exprimat în prețuri curente. Creșterea generală a prețurilor se calculează conform formulei:

$$\text{Cost_mediu_actualizat } ^i_{t+1} = \text{Cost_mediu_inițial } ^i_t \times (1 + \text{Rata_inflației }_{t+1})$$

unde:

Cost_mediu_actualizat $^i_{t+1}$ – reprezintă costul mediu pentru un solicitant de azil din categoria *i* estimat pentru anul *t+1*, ce urmează direct după perioada de referință *t*.

Cost_mediu_inițial i_t - reprezintă costul mediu pentru un solicitant de azil din categoria *i* estimat pentru perioada de referință *t*.

Rata_inflației $_{t+1}$ – reprezintă rata inflației prognozate pentru perioada *t+1*.

i – desemnează categoria specifică de solicitanți de azil și include:

- copii (cu dezagregări pe grupe de vârstă: 0–1 an, 1–7 ani, 7–18 ani),
- femei gravide,
- persoane cu dizabilități,
- victime ale traficului de ființe umane,
- persoane cu dizabilități psihosociale și intelectuale,

- familii monoparentale cu copii,
- persoane care au atins vârsta de pensionare conform Legii nr. 156/1998,
- bărbați și femei adulți.

15. Pentru estimarea numărului de solicitanți de azil în perioada bugetară de planificare, în lipsa unor prognoze oficiale, se utilizează metoda mediei mobile simple. Aceasta presupune calcularea mediei aritmetice a numărului de solicitanți înregistrați în anii anteriori:

$$\text{Număr_prognozat}_{t+1}^i = \frac{1}{n} \sum_{j=0}^{n-1} N_{t-j}^i$$

unde:

$\text{Număr_prognozat}_{t+1}^i$ - **numărul mediu lunar estimat de solicitanți** de azil din categoria i în anul $t+1$, ce urmează nemijlocit anului de referință t .

N_{t-j}^i - **numărul efectiv de solicitanți de azil** din categoria i în anul $t-j$.

n - **numărul de ani anteriori** folosiți în calcul (de obicei 3–5 ani, în funcție de disponibilitate și stabilitatea tendinței).

16. După determinarea numărului mediu lunar al solicitanților de azil pentru fiecare categorie, se estimează costul total suportat de la bugetul de stat în anul de referință. Estimarea se realizează prin înmulțirea numărului mediu lunar de solicitanți de azil cu costul unitar estimat pentru fiecare categorie. Pentru a obține costul anual estimat, costul lunar rezultat se multiplică cu 12 luni, corespunzător duratei unui an bugetar complet:

$$\text{Cost_anual}_{t+1}^i = \text{Număr_prognozat}_{t+1}^i \times \text{Cost_mediu_actualizat}_{t+1}^i \times 12$$

unde:

$\text{Cost_anual}_{t+1}^i$ - reprezintă costul total prognozat în anul $t+1$ pentru toți solicitanții de azil din categoria i .

$\text{Număr_prognozat}_{t+1}^i$ - reprezintă numărul mediu lunar de solicitanți de azil din fiecare categorie i (calculat pe baza mediei mobile pentru ultimii patru ani).

$\text{Cost_mediu_actualizat}_{t+1}^i$ - reprezintă costul mediu pentru un solicitant de azil din categoria i estimat pentru anul $t+1$.

12 - 12 luni, corespunzător unui an bugetar complet.

17. Costurile sunt ajustate anual, utilizând indicatori oficiali precum indicele prețurilor de consum și actualizările coșului minim de consum. Această ajustare este esențială pentru a răspunde evoluțiilor economice și pentru a menține sprijinul acordat solicitanților de azil la un nivel adecvat și demn.